

σεν ιδίας αὐλᾶς, ἢ νὰ γίνωντ' αὐλικοὶ, καὶ πολλάκις (τίς ἤθελε τὸ πιστεῦσιν!) συνεργοὶ τῆς ἀνομίας τῶν κοσμικῶν ἡγεμόνων. Τῶν ὑποκριτῶν τῆς ἀρετῆς ὁ ἀριθμὸς ὀλιγοστεύει καθ' ἡμέραν· καὶ αὐτὴ τοῦ κοιντοῦ λαοῦ ἡ πρὸς αὐτοὺς σήμερον ἀδιαφορία (τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀπὸ ἐπροσκύνει ὡς Θεοὺς) δείχνει, ὅτι ἡ τυπογραφία ἐφώτισεν ἀκόμη καὶ τὸν κοινὸν λαόν. Καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ὁποίαν πρὸ με-
κροῦ ἔκαμεν εὐφυστάτην παραβολὴν ἕνας ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς Γάλλους, ἡ τυπογραφία ἀνανεώνει καθ' ἡμέραν τὸ θαῦμα τῆς Πεντηκοστῆς. Δι' αὐτῆς καταβαίνει εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνθρώπων ἡ γνώσις τῆς ἀληθείας μὲ τόσα μέσα, ὅσαι εἶναι τῆς Ευρώπης αἱ γλῶσσαι, εἰς τὰς ὁποίας ἐκδίδονται βιβλία.

Ἀπὸ τόσα μέσα, ὅσα μᾶς ἐχάρισεν ἡ τυπογραφία, ἀπαρατήτως ἀναγκαῖα εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς τέχνης τοῦ βίου, πόσα εἶχαν οἱ παλαιοί; Ὀλίγα βιβλία τῶν φιλοσόφων, τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸ Θίατρον.

Τὰ βιβλία τῶν φιλοσόφων, ὅχι μόνον ἦσαν ὀλίγα, ἀλλ' ἐγίνοντο καὶ εἰς ὀλίγους γνωστὰ, διὰ τὴν δυσκολίαν τῆς ἀντιγραφῆς καὶ τὸ πολυδάπανον τῆς ἀποκτήσεως. Διὰ νὰ ἔχη τις ὀλίγα βιβλία, ἔπρεπε νὰ ἦναι ὑπερπλοῦτος· διὰ μόνον τρία συγγραμμάτια Πυθαγορικά ἐπλήρωσεν ὁ Πλάτων ὅσα σήμερον ἀρκοῦν εἰς ἀγορὰν τριῶν χιλιάδων*· καὶ ὁ Στωϊκὸς Κλεάνθης, μὴν ἔχων ν' ἀγοράσῃ τὰ εἰς γραφὴν ἀναγκαῖα, ἔγραφ' ὁ ταλαίπωρος εἰς ἔστρακα καὶ βωδίων ὠμοπλάτας. Ὁ κοινὸς λαὸς, ὅστις ἔχει μάλιστα χρεῖαν τῆς ὁδηγίας τῶν φιλοσόφων, δὲν ἐγνώριζεν ὁλότελα τὰ βιβλία των, οἷο' ἂν τὰ ἐγνώριζεν, εἶδυτο νὰ ὠφεληθῇ πολὺ ἀπ' αὐτὰ, καὶ διὰ τὴν ἀμεθοδίαν τῶν βιβλίων, καὶ διὰ τὴν ἀδυναμίαν νὰ κρίνωσι μεταξύ τόσων φιλοσοφικῶν αἰρέσεων, ποία ἀληθῶς ἐδίδασκε τὴν Βιωτικὴν. Πρὸς-
θεὸς τρίτον καὶ βαρύτερον ἀτύχημα τοὺς σοφιστάς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐγεμίσθη τότε ἡ Ἑλλὰς, καὶ τῶν ὁποίων ἔργον ἦτο νὰ σείωσι τὰ θεμέλια τῆς Βιωτικῆς· ἐπειδὴ κατὰ τὸ πολυθρύλλητον αὐτῶν δόγμα, “Νόμου καλόν, νόμου κακόν,” ἐξηλείφετο σχεδὸν πᾶσα διαφορὰ μεταξύ κακίας καὶ ἀρετῆς, μεταξύ κακοῦ καὶ χρηστοῦ πολίτου. Ἔμεναν λοιπὸν εἰς τὸν κοινὸν λαόν ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Θίατρον, δύο διδασκαλεῖα τῆς πολιτικῆς διαγωγῆς του.

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν οἱ διδάσκαλοί του ἦσαν οἱ δημαγωγοί· ὅχι κακοὶ διδάσκαλοι, ἂν ὠμοίαζαν ὅλοι τὸν Δημοσθένην καὶ τοὺς ὁμοίους τοῦ Δημοσθένους. Ἀλλ' ἀντὶ τῶν φίλων τῆς πατρίδος τούτων δημαγωγῶν ὑπερίσχυαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ οἱ ἐξωλέστατοι τῆς πατρίδος των προδότες. Καὶ τοῦτο ἔπρεπεν εἰς ἀνάγκης νὰ συμβαίνει, ὅπου ἐκκλησίαζαν ὅλοι οἱ πολῖται χωρὶς ἐξαίρεσιν, καὶ ὅχι μέρος πολιτῶν ἐκλεγμένων ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, ὡς πράσσεται σήμερον εἰς τὰς κοινοβουλευτικὰς πολιτείας.

Οἱ Κωμικοὶ ποιηταὶ ἤθελαν διορθῶσιν τὰ ἥθη καὶ τὴν πολιτείαν τῆς πατρίδος, ἐὰν ε

ήχθη εἰς τὸ προάστειον τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, οἵτινες, τὴν ὑποκεκρυμμένην ἔχοντες ἄδειαν τῶν ἀστυκῶν ἀρχῶν, τὰ ἀσχίστα ἐπραΰσαν. Ἦν 20ην προέβησαν εἰς τὸν οἶκον τῆς συνελεύσεως, ὅπου ἐκ τῶν δημαγωγῶν εἰς ἐξεφώνησε λόγον, μεμφόμενος τολμηρότατα τὸν πρόεδρον καὶ τὰ μέλη διότι δὲν ἐβάδιζον ταχύτερα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀναρχίας. Ἡ Θουρυβώδης συναγωγὴ, συγκειμένη ἀπὸ σχεδὸν ἑκατὸν χιλιάδας ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ τέκνων, προσχώρησε τότε εἰς τὸ παλάτιον, ὅπου μετὰ μικρὰν ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακας ἀντίστασιν σπᾶσαντες τὰς πύλας εἰσῆλθον. “Ἀπὸ ἀνέβησαν εἰς τὸ παλάτιον,” ἔγραφεν ἐκ Παρισίων ὁ Κοραῆς, “ἔτρεξαν ὡς μαινόμενοι, ἄλλοι εἰς τὸν θάλαμον τοῦ βασιλέως, καὶ ἄλλοι πρὸς τὴν βασιλίσσαν· ὁ βασιλεὺς εἶχε κλεισθῆναι εἰς τὸ οἶκμά του μὲ ὀλίγους σωματοφύλακας· ἀλλὰ βλέπων, ὅτι ὁ ὄχλος μετεχειρίζετο τὰς ἀξίνας διὰ νὰ σπάσῃ τὴν θύραν τοῦ οἰκήματος, ἐσηκώθη μόνος τοῦ μὲ ἄκραν μεγαλοφυχίαν, καὶ ἤνοιξε καὶ τὰς δύο πύχας τῆς θύρας. Εὐθύς τὸ οἶκμα ἐγεμίσθη ἀπὸ τόσους ὠπλισμένους, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ σωθῇ ὁ βασιλεὺς μὲ τοσούτον ὀλίγον ἀριθμὸν σωματοφυλάκων· ἐσύρθη λοιπὸν εἰς τὸ παράθυρον, καὶ ἐκεῖθεν ἤρχισε νὰ δημηγορῇ τὸν ὄχλον, ἐρωτῶν τὴν αἰτίαν, διατί ἔρχονται πρὸς αὐτὸν μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων. Εἰς τοιαύτην φοβερὰν περίστασιν ὁ Λοδοβίκος ἐφέρθη μὲ σταθερότητα μεγάλην καὶ φρόνησιν ὄντως βασιλικήν, ἐνωμένην μὲ ἄκραν γαλήνην καὶ εὐμένειαν. Τὸ πρόσωπόν του, λέγουσι, δὲν ἥλλαξε παντελῶς, οὔτε παραμικρὸν φόβον ἐδείξεν εἰς τοιαῦτον κίνδυνον. Καὶ ἔσως αὕτη ἡ σταθερότης τὸν ἡλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν σφαγὴν. Τὸς εἶπε μὲ γελαστὸν πρόσωπον, ὅτι αὐτὸ τὸ κίνημα ἦτον ἐναντίον εἰς τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἀπεφάσισε νὰ φυλάξῃ πάντοτε καὶ μὲ αὐτὸν τῆς ζωῆς του τὸν κίνδυνον. Τότε τὸν ἐπρόσφεραν ἓνα κόκκινον σκούφον, παρκαλοῦντές τον νὰ τὸν βάλλῃ εἰς τὴν κεφαλὴν του, ὡς σημεῖον τῆς ἐλευθερίας, (διότι ὁ κόκκινος σκούφος εἶναι σήμερον ἐδῶ σημεῖον τῆς ἐλευθερίας, καὶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἐφάνησαν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ὁδοὺς πολλοὶ μὲ κοκκίνοὺς σκούφους ἀντὶ καπέλλων). Ὁ δυστυχὴς βασιλεὺς ἔστειψε τὴν βασιλικὴν του κάραν μὲ τὸν Ζακύνθιον σκούφον· τότε ἐρώναζαν μερικοὶ, Ζήτω τὸ ἔθνος! Ζήτω ἡ ἐλευθερία! εἰς αὐτὰς τὰς κραυγὰς ἀντεφώνει καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν, Ζήτω τὸ ἔθνος! Ἡ σύγκλητος ὁμως, μανθάνουσα ὅλα αὐτὰ, καὶ φοβουμένη μὲ δίκαιον, μὴν ἀκολουθήσῃ καμμία ἐπιβουλὴ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν τοῦ βασιλέως, ἐπεμφαν εἰκοσιτέσσαρας συγκλητικὸς μὲ προσταγὴν νὰ περικυκλώσωσι τὸν βασιλέα, νὰ διασκεδάσωσι μὲ λόγους εἰρηνικοὺς τὸν λαόν, ἢ, ἂν αὐτὸ δὲν γένη, ν’ ἀποθάνωσι προτιμότερον μὲ τὸν βασιλέα, παρὰ νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἀβοήθητον εἰς

τοὺς ἅπαντας εἰς οἰκημὰ τι φραγμένον με σιδηρᾶς κιγκλίδας, ὅπου ἔμειναν πολλὰς ὥρας, ἡναγκασμένοι ὅχι μόνον τὰς ἀμφισβητήσεις ν' ἀκούωσιν, ἀλλὰ καὶ παχυλὰς προσωπικὰς ὕβρεις ἀπὸ τὰ βιαιότερα μέλη. Τῆς ἡμέρας ταύτης αἱ σημαντικαὶ πράξεις ἦσαν ἡ ἀπόφασις νὰ συγκληθῇ νέα ἐθνικὴ συνέλευσις ὑπὸ τὸνομα Convention, ἡ κατάργησις τῆς βασιλικῆς δυνάμεως, καὶ ὁ διορισμὸς νέου ὑπουργείου, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ λάβωσι θέσεις οἱ βιαιότεροι τῶν Ἰακωβίνων.

Ἀλλὰ, τούτων γινομένων εἰς τὸ βουλευτήριον, κατέστη τὸ παλάτιον θέατρον φρικωδεστάτης σφαγῆς. Ὁ ἀρεθεὶς ἐκεῖ στρατὸς ἀγνοῶν ἴσως ὅτι ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ παλατίου, ἐξηκολούθει ἀμυνόμενος αὐτὸ, ἐνῶ κατ' ἀλήθειαν τίποτε δὲν ἐνυπῆρχεν ἀμύνης αἰξίον. Περὶ τὰς ἐννέα ἤρχισεν ὁ λαὸς τὴν προσβολήν, ἔκαμαν δὲ πρῶτον μεταξὺ αὐτῶν φοβερὰν θραῦσιν οἱ Ἑλβετοὶ φύλακες· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, διαταγῆς ἐλθοῦσης ἀπὸ τὸν βασιλέα νὰ καταθέσωσι τὰ ὅπλα των, ὑπετάχθησαν καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὸ φυλακεῖον. Οὗτοι ὅμως δὲν ἦσαν εἰμὴ εἶδος ἐμπροσθοφυλακῆς· ἔμενον δ' ἔτι ἐντὸς τοῦ παλατίου ἐπτακόσιοι περίπου Ἑλβετοὶ στρατιῶται, ἐκτὸς πολυαρίθμων ἄλλων ὑποκειμένων. Ἄπαντες οὗτοι ταχέως ἐκλιναν· ἤρχισε δὲ τότε μία τῶν αἱματωδεστάτων σφαγῶν—οὐχὶ μόνον ὅλα τὰ στρατεύματα, ἀλλὰ καὶ οἱ θαλαμηπόλοι, θεράποντες, καὶ τὰ πλεον ταπεινὰ μέλη τοῦ οἴκου, ἀνηλεῶς ἐθυσιάσθησαν· ἀκόμη καὶ τὰ νεκρὰ σώματα κατ' ἐπανάληψιν ἐμαχαίρονοντο, ὥς νὰ μὴν ἤρκει ἡ τῆς ζωῆς ἀφαίρεσις πρὸς χορτασμὸν τῆς σκληρότητος τοῦ ὄχλου. Περὶ τὰς δύο μετὰ τὸ μεσημέριον, ἅπαντες οἱ φύλακες καὶ οἱ θεράποντες ἦσαν φονευμένοι, τὸν ἀριθμὸν ἕως ὀκτακόσιοι· ἐγμυνώθησαν δὲ, καὶ ἐρρίφθησαν σωρηδὸν εἰς τὴν αὐλὴν ἐμπροσθεν τῶν Τουίλεριῶν. Ἀλλ' εἰς τὸ μέσον τῶν δεινῶν τούτων, δύο περιστάσεις ἐμετρίασαν ὅπως οὖν τὴν ἀχρεϊότητα τοῦ Παρισινοῦ πλήθους· ἡ μὲν, ὅτι αἱ θεράπαιναι καὶ λοιπαὶ γυναῖκες τοῦ παλατίου ἀφέθησαν ὅλαι νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀβλαβεῖς· ἡ δὲ, ὅτι ἀρπαγὴ καὶ ληστεία οὐδὲ στιγμὴν ἐσυγχωρήθησαν· διότι ἕνας, φωραθεὶς κλέπτων εἰς τὸ παλάτιον, ἐθανατώθη πάραυτα ὑπὸ τῶν συντρόφων του.

Μετὰ τὴν τρομερὰν ταύτην ἡμέραν διενυκτέρευσε πανοικί ὁ βασιλεὺς εἰς δωμάτιον ἐγγὺς τοῦ βουλευτηρίου· ἡ ἐπαύριον δὲ καὶ ἡ μετ' αὐτὴν ὁμοίως ἐδαπανήθησαν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. Μόνον ἐνασχόλημα εἶχον οἱ δυστυχεῖς ν' ἀκροάζωνται τὰς ἀμφισβητήσεις καὶ τὰς προσωπικὰς ὕβρεις τῶν μελῶν, ὀλίγα δὲ μόνον λεπτά τοὺς ἐσυγχωροῦντο, ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, διὰ νὰ λαμβάνωσι τροφήν. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς προείπαμεν, κατήργησαν τὸν βασιλέα, ἔκριναν καὶ νὰ τὸν φυλάξωσιν· ὤθεν τὴν 13ην Αὐγούστου, ἀφοῦ τὸν ἐκράτησαν τρεῖς ἡμέρας εἰς τὸ βουλευτήριον, ἐφυλάκωσαν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογενεῖάν του εἰς πύργον τινα, λεγόμενον Τέμπλον,

λερίας καταπατήσαντες τὴν 10ην Αὐγούστου, εὐρέθησαν, ὡς λέγεται, ἔγγραφα τινὰ, πλήρη ἀποδείξεων ὅτι αὐτὸς ἦτο κρυφίως σύμφωνος καὶ μετὰ τοὺς φυγάδας ἀδελφούς του καὶ μετὰ τοὺς ἐξω βασιλεῖς. Ἀλλὰ, καὶ πρὶν φανερωθῶσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα, τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς δεκάτης Αὐγούστου, ὡς ἦδη ἀνεφέραμεν, ἡ ἔθνικὴ συνέλευσις, ἡ φοβερὴ τὴν ἀκράτον ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, ἡ καὶ εὐρίσκουσα τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον διὰ νὰ κάμῃ ὅ, τι πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει, ἐψήφισεν ὁμοθυμαδὸν τὴν πρὸς καιρὸν κατάργησιν τοῦ βασιλείου· καὶ διὰ νὰ ἀθωωθῇ ἀπὸ τὴν ὑποψίαν, ὅτι ἔκαμε πρᾶγμα παρὰ τὴν κοινὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους, ἔδωκεν αὐθημερόν εἰδῆσιν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας νὰ ἐκλέξωσι νῦν ἀντιπροσώπους, τοὺς ὁποίους νὰ πέμψωσιν εἰς Παρισίους· ἡ νῦν αὕτη σύγκλητος ν' ἀπορρίψῃ, ἂν ὁ Λοδοβίκος πρέπῃ ν' ἀποκατασταθῇ πάλιν εἰς τὸν θρόνον του ἢ ὁ υἱὸς του ἀντὶ αὐτοῦ, ἢ καὶ ἂν παντάπασιν ἡ πολιτικὴ τῆς Γαλλίας κατάστασις ἔχῃ νὰ μεταβληθῇ εἰς δημοκρατίαν, καταργηθέντος αἰωνίως τοῦ βασιλικοῦ ὀνόματος. Περὶ τὰς 20 λοιπὸν Σεπτεμβρίου συνήλθεν ἡ νέα σύγκλητος, ἥτις δὲν διέφερε τῆς προτέρας εἰμὴ καθὼς πολὺ μᾶλλον ὑποκειμένη εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ὄχλου, καὶ ἤρχισε πάραυτα ἐτοιμασίαν διὰ τὴν δίκην τοῦ ἀγαθοῦ μὲν, ἀτυχοῦς δὲ βασιλείου.

Ἔπεται ἡ συνέχεια.

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ.

Η ΠΙΣΤΙΣ δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ πιστεύωμεν μόνον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὅσα εἶπε, τὰ εἶπεν ὡς Θεὸς, καὶ ὅτι εἶναι ἀληθέστατα, καὶ ὅτι θέλουσι τελειωθῇ ἄφευκτα. «Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐμὴ παρέλθουσιν εἰς τὸν αἰῶνα» εἶπεν ὁ ἴδιος. Τὴν πίστιν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὀρίζει λέγει· «Ἔστι δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων.» (Εβ. ια. 1). Ὁ πιστὸς ἀφορᾷ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ στηρίζεται εἰς τὰς παραγγελίας καὶ ὑποσχέσεις αὐτοῦ, καὶ ἱκανοποιεῖ αὐτὰς μετὰ τὴν συνεχὴ πρόδον τῆς ἀρετῆς του. «Ἐγὼ εἰμὶ,» λέγει, «ἡ ἀμπελος, καὶ ὑμεῖς τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοί, καὶ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.» Καθὼς λοιπὸν τὸ κλῆμα, ὅταν ᾖναι πεφυτευμένον καλῶς εἰς τὴν ἀμπελον, δίδει καρπὸν, οὕτω καὶ ὁ Χριστιανὸς, ὅταν μὲν προσηλωμένος εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πίστιν ἔχει θερμὴν καὶ ἔργα πράττει ἐνάρτητα. Πᾶς λοιπὸν Χριστιανὸς πρέπει νὰ ᾖναι ἠνωμένος μετὰ τὸν Χριστὸν, καθὼς τὸ κλῆμα μετὰ τὴν ἀμπελον· πρέπει νὰ διατηρῇ εἰς τὴν ζωὴν του ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ θεανθρώπου Αὐρωτοῦ του, ὅσον δύναται, καθαρῶτα, δηλαδὴ ἀ